

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – LEDEN 2017

1. 1. ve 20.00 SEČ
15. 1. v 19.00 SEČ
30. 1. v 18.00 SEČ

Platí na celém území ČR

Pozice planet v mapce
vyneseny k 15. dni
v měsíci.

PLANETY

Merkur – ve druhé polovině měsíce nízko na ranní obloze

Venuše – nejjasnější objekt na večerní obloze (po Měsíci)

Mars – na večerní obloze nad jihozápadem

Jupiter – ve druhé polovině noci

Saturn – na ranní obloze nízko nad jihovýchodem

Uran – v první polovině noci v souhvězdí Ryb

Neptun – na večerní obloze v souhvězdí Vodnáře

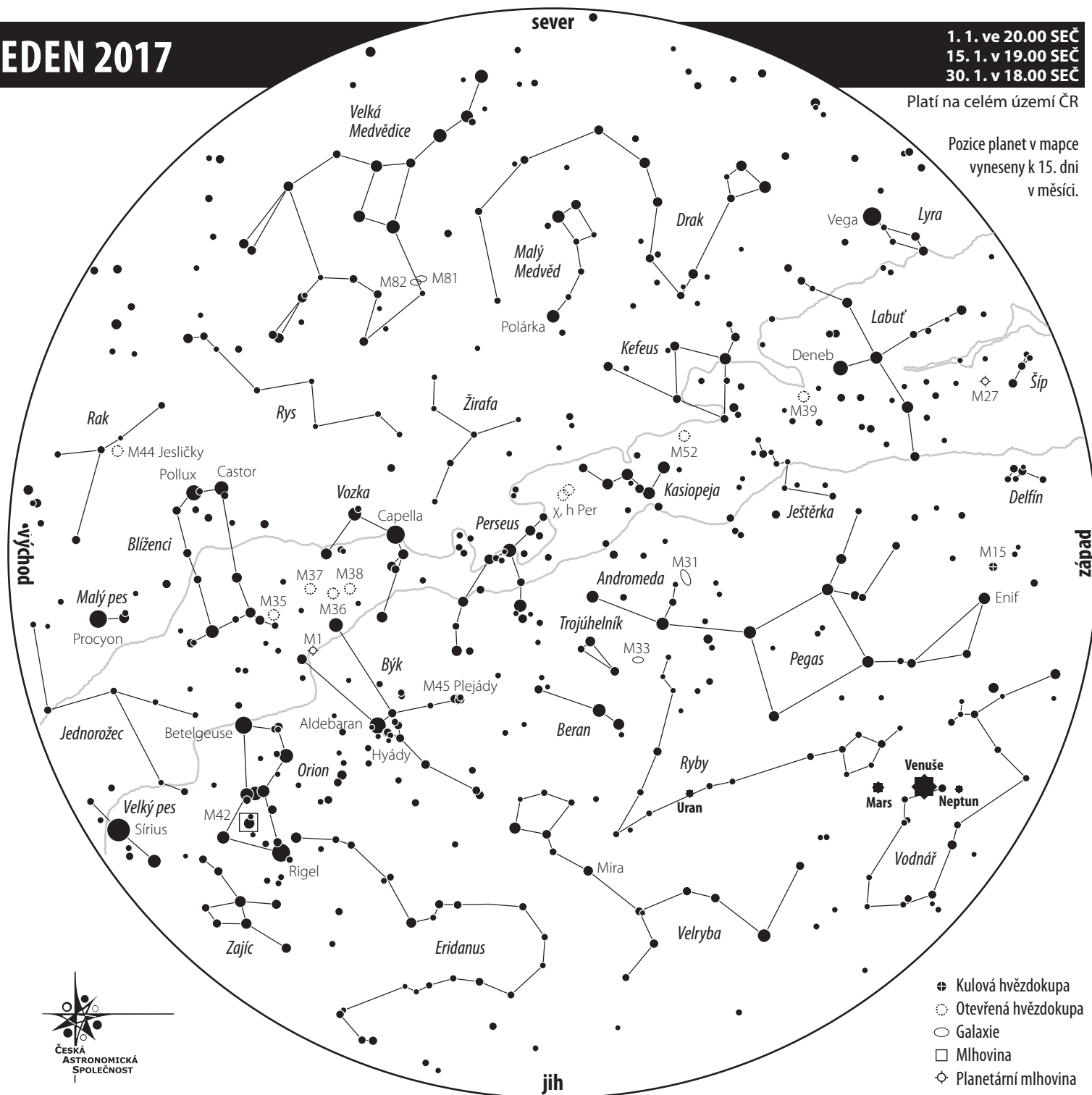
ZAJÍMAVOSTI NA OBLOZE

1. Těsná konjunkce Marsu s Neptunem
3. Maximum meteorického roje Quadrantid (maximum ve 14 hodin UT, frekvence 60–200 meteorů/hod.)
5. Měsíc v první čtvrti (19.47 UT)
7. Pluto v konjunkci se Sluncem
7. Zákryt jasné hvězdy 87 Cet ($4,3^m$) Měsícem (15.59–17.04 UT pro 50° N a 15° E)
8. Planetka č. 13 Egeria v opozici se Sluncem ($10,1^m$)
10. Měsíc v perigeu (nejblíže Zemi – 363 239 km)
12. Měsíc v úplňku (11.34 UT)
12. Venuše v největší východní elongaci ($47,1^\circ$ od Slunce)
12. Těsná konjunkce Venuše s Neptunem ($0,4^\circ$)
15. Měsíc u hvězdy Regulus ve Lvu
18. Planetka č. 4 Vesta v opozici se Sluncem ($6,2^m$)
19. Merkur v největší západní elongaci ($24,1^\circ$ od Slunce)
19. Měsíc v poslední čtvrti (22.13 UT)
22. Měsíc v apogeju (nejdále od Země – 404 914 km)
28. Měsíc v novu (00.07 UT)
31. Srpek Měsíce nedaleko Venuše na večerní obloze

Všechny časové údaje uvedeny ve Světovém čase (UT).

Středoevropský čas (SEČ) = UT+1 h

Aktuální mapky na následující měsíc naleznete volně ke stažení na www.astro.cz a www.udalosti.astronomy.cz

- Kulová hvězdokupa
- Otevřená hvězdokupa
- Galaxie
- Mlhovina
- ◇ Planetární mlhovina

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – VHODNÉ OBJEKTY PRO AMATÉRSKÁ POZOROVÁNÍ – LEDEN 2017

Ve druhé polovině ledna budeme moci spatřit **všechny planety** v průběhu jedné dlouhé zimní noci. Zvečera svítí jako nejjasnější objekt nad jihozápadem **Venuše**, nedaleko ní nalezneme načervenalý **Mars** a také **Neptun**. Ten na rozdíl od Venuše a Marsu není viditelný pouhým okem (cca 7,9^m), ale zase v průběhu měsíce navštíví obě zmíněné planety. Nejprve dojde hned 1. ledna ke konjunkci Neptunu s Marsem, těsné přiblížení obou těles bude viditelné jak o Silvestrovské noci, tak první noc roku 2017. Venuši navštíví Neptun 12. ledna večer a opět se bude jednat o poměrně těsnou konjunkci (0,4°). Při teleskopickém pozorování Venuše (stačí malý 5cm dalekohled se zvětšením 50x) uvidíte její fázi, která se v průběhu ledna změní z 57 % na 40 % a její úhlový průměr vzroste z 21" na 30". Mars se naopak vzdaluje a jeho úhlový průměr klesá, v lednu je kolem 5,5" a nejvýraznější albedové útvary jsou viditelné jen větším přístrojem při silném zvětšení a hlavně dobrém seeingu. V první polovině noci je viditelný ještě **Uran**, s jasnou kolem 5,8^m na tmavé obloze i bez dalekohledu. V lednu stále tvoří téměř rovnostranný trojúhelník s hvězdami 86 a 88 Psc. **Jupiter** vychází po půlnoci a kulminuje za svítání. Již třídrem lze sledovat jeho čtyři měsíce, větším přístrojem pak i přechody Velké rudé skvrny či měsíců a jejich stínů na kotouči planety. Aktuální úkazy naleznete v pravidelné rubrice Vesmírný týden na www.astro.cz. Asi dvě hodiny před Sluncem vychází na ranní obloze **Saturn** a nedlouho po něm i **Merkur**, který je 19. ledna v maximální západní elongaci.

V lednu je ideální období pro pozorování v pořadí čtvrté objevené planety **Vesta**. Ta se pohybuje z Raka do Blíženců jižně od Polluxu. Díky jejímu jasnému (cca 6,2^m) se na velmi tmavé obloze můžete pokusit spatřit ji neozbrojeným okem (viz mapka vpravo dole).

Zmínit musíme **meteorický roj Quadrantid**, který má maximum počátkem roku. Nejlepší pozorovací noc bude z 3. na 4. ledna v její druhé polovině. To neruší Měsíc a radiant stoupá nad obzor. K ránu by tedy mohlo zazářit každou hodinu asi 60 meteorů.

Samozřejmě největší radost nám na přelomu roku udělaly **kometry**. Po téměř půlročním půstu jasnějších vlasatic, se objevily hned dvě „třídřevé“ krasavice. Bohužel pozorovatelné budou pouze první lednovou dekádu. Obě jsou natolik jasné, že je bez problémů naleznete „zametáním“ silnějším třídřevem (15x70), ale viditelné jsou i v přístrojích slabších (10x50). Naopak větší optika (< 100 mm) ukáže u první z nich i náznak ohonu (ten vynikne hlavně na fotografii). Jedná se o periodickou kometu **45P/Honda-Mrkos-Pajdušáková**, kterou objevil Minoru Honda 3. prosince 1948 a nezávisle na něm o pár dnů později českoslovenští astronomové Antonín Mrkos a Ludmila Pajdušáková. Komet je viditelná po setmění, má jasnost kolem 7^m a pohybuje se souhvězdím Kozoroha. V průběhu měsíce však zmizí ve sluneční záři, aby se vynořila na ranní obloze, kde také nastanou v první polovině února nejlepší pozorovací podmínky při tomto návratu. Na ranní obloze se v současné době nachází také druhá jasná komet – **C/2016 U1 (NEOWISE)**. Pohybuje se rychle z Hadonoše do Ocasu Hada a na její spatření zbývá opravdu pouze pár posledních dní, pak pro pozorovatele ze severní polokoule zmizí nadobro (viz mapky).

